

הגמרא מוכיחה מברייתא כדברי רב גידל: תניא נמי הכי, אבר מן
החי, בן נח מוזהר עליו על הטמאים בטהורים, וישראל אינו
מוזהר אלא על הטהורים בלבד. משמע שאפילו לדעת חכמים
שישראל אסור רק בטהורים, בן נח אסור אף בטמאים.
הגמרא מביאה שתי דעות בנוסח גירסת הסיפא של הברייתא: איכא
דאמרי - יש שגרסו, וישראל אינו מוזהר אלא בטהורה ובלשון
יחיד, כלומר בבהמה טהורה בלבד ולא בחיה ועוף, ורבי מאיר -
כדעת רבי מאיר. איכא דאמרי וישראל אינו מוזהר אלא בטהורים,
ורבנן - וכשיטת חכמים הסוברים שכל הטהורים נאסרו באבר מן
החי.
הגמרא מביאה ראייה נוספת לדברי רב גידל: אמר רב שישבי אף אמן
נמי תניא במשנה כרב גידל, ששינו (טהרות פ"א מ"א), אבל אבר מן
החי מנסה - מעוף טמא, אינו סופג ארבעים, כדעת חכמים שאמרו
שאין חייבים על טמאים משום אבר מן החי. ואין שחיטה מטהרתה,
את העוף הטמא לאכילה. ומבאר רב שישבי את ראייתו, במא - במי
מדובר מה ששינו שאין שחיטתה מטהרתה. אילימא בישראל,
פשיטא דאין שחיטה מטהרתה, שהרי שחיטה אינה מתירה אלא
את הטהורים, ולמה הוצרכה המשנה להשיעורו זאת. אלא לאו
בבני נח, ומשמיענו שאפילו שחטו וחתך ממנו אבר בעודו מפרס
(שבבבב זה בישראל בטהורה מותר) אסור בן נח לאכול, משום אבר
מן החי, מבבל - הרי מוכח מכאן, דאסור בן נח באבר מן החי של
טמאים כטהורים, אפילו לחכמים הסוברים שבישראל אין בטמאים
איסור אבר מן החי.
הגמרא מביאה עוד אמורא שפירש את המשנה כדברי רב שישבי: רבי
מני בר פמיש רמי מהדרישא של המשנה, אסיפא, שברישא שנינו
שאין נענשים על אבר מן החי של עוף טמא, משמע שאין אבר מן החי
נוהג בטמאים, ובסיפא אמרו שאין שחיטתו מתירתו לאכילה בעודו
מפרס, משמע שנוהג בו איסור אבר מן החי. ומשני רבי מני, רישא
בישראל, ולכן אין לוקים עליו, כי אין נוהג בהם איסור אבר מן החי
בטמאים. וסיפא בבני נח, ובבני נח נוהג איסור אבר מן החי גם
בטמאים.
הגמרא מביאה הלכה נוספת בענין אבר מן החי: אמר רב, אבר מן
החי צריך ביות כדי להתחייב עליו. מאי טעמא, אכילה בתיבה
ביה, שנאמר 'לא תאכל' הנפש עם הבשר, ואכילה משמעה בכזית.
הגמרא מקשה על רב מהמשנה שהובאה לעיל: מתיב רב עמרם על
רב, שנינו במשנה, אבל ישראל אבר מן החי מנסה - מעוף טמא,
אינו סופג את הארבעים, ואין שחיטה מטהרתה. וקשה על רב
מהרישא ששינו שאין ישראל לוקה עליו, שהרי בהכרח מדובר כאן
כשאכל שיעור שיש בו כדי להתחייב משום אבר מן החי, אילו היתה
טהורה, שאם אין בו שיעור פשוט הוא שאין לוקים עליו, ואי סלקא
דעתך בעינן ביות כדי להתחייב משום אבר מן החי, מדוע אינו
לוקה, תיפוק ליה שגם בלא איסור אבר מן החי יש לו ללקות, משום
דקאכל ביות מבשר עוף טמא. מתרצת הגמרא: יש לפרש את
המשנה בדאמר רב נחמן לפרש את הברייתא המובאת להלן (ע"א),
שמדובר בה, במשהו בשר - שאין באבר כזית בשר, רק שיעור
משהו, וגידל ונצממות משלימים אותו לשיעור כזית. הקא נמי - כמו
כן יש לפרש כאן, שמדובר במשהו בשר, וגידל ונצממות משלימים
לשיעור כזית, שמשום אוכל עוף טמא אינו לוקה עליו, כיון שאין בו
כזית בשר, והגידים והעצמות אינם אסורים משום אוכל עוף טמא,
כיון שאין בהם טעם בשר, אבל מצד אבר מן החי היה לוקה עליו
אילו היה טהור, שאין צריך שיהא בו כזית מהבשר לבד, אלא כיון
שהוא אבר שלם ויש בו כזית חייבים עליו, ורק משום שהוא עוף טמא
אין לוקים עליו, ירב אין איסור אבר מן החי נוהג בטמא.
הגמרא מקשה שרב סותר דברי בענין שיעור האיסור של אבר
מן החי: תא שמע, דאמר רב

לא תאכל הנפש עם הבשר, ודרשו מכאן לא תאכל מן הבשר בעוד
שהנפש בו, דהיינו אבר מן החי. רבי יהודה ורבי אלעזר סברי
שהתורה הקישה את איסור אבר מן החי לאיסור דם, ללמדנו, כל
דבר שאותה מצווה על דמו - שלא לאכול את דמו, אתה מצווה
על אבריו, שלא לאכול מן החי. והני בעלי חיים טמאין נמי, הואיל
ואתה מצווה על דמן, אתה מצווה גם על אבריו שלהם. ורבנן
סברי, נאמר 'לא תאכל הנפש עם הבשר' - כאשר דם הנפש עם
הבשר לא תאכל אותו, אלא בשר לחודה - הבשר בפני עצמו
לאחר שיצא ממנו הנפש (כלומר לאחר שחיטה) תאכלנו, הרי
שהפסוק מדבר בבשר שאתה ראי לאכול, ומעתה יש ללמוד תחלת
הפסוק מסופו ולדרוש כך, כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו
שלא לאכול מן החי, וכל שאין בשרו מותר, דהיינו בשר הטמאים,
אי אתה מצווה על אבריו.
הגמרא מקשה על רבי יהודה: ורבי יהודה למה ליה קרא - מדוע
הוצרך לדרוש מהפסוק שאיסור אבר מן החי נוהג אף בטמאים, הרי
אפשר ללמוד זאת מסברא, כי לית ויבוא איסור אבר מן החי
ליחול (ויחול) על איסור טומאה - על איסור בהמה טמאה, שכן
איסורו חמור, שנוהג גם בבני נח, והלא רבי יהודה סובר שאיסור
חמור חל על איסור קל. מתרצת הגמרא: אין הכי נמי - נכון הוא
שלדעת רבי יהודה לא הוצרכנו לדרשת הפסוק, ובי אצטריך קרא
- והדרשה הוצרכה לדעת רבי אלעזר הסובר כדעת רבי יהודה
לענין שאבר מן החי נוהג בטמאה, אבל אינו סובר כמותו איסור חל
על איסור באיסור חמור, לכך הוצרכנו לדרוש מהפסוק שאבר מן
החי נוהג בטמאה.
הגמרא מביאה ראייה לרבי יוחנן מברייתא: תניא נמי הכי, שחכמים
ורבי אלעזר שניהם דרשו את אותו הפסוק, אבר מן החי נוהג
בבהמה היה ועוף, בין טמאה בין טהורה, שנאמר (דברים י"ב) 'רק
חוק לבלתי אבל הרים, ודרשים, כל שאותה מצווה על דמו, אתה
מצווה על אבריו, וכל שאי אתה מצווה על דמו, כגון דגים וחגבים,
אי אתה מצווה על אבריו, ורבי רבי אלעזר. וחכמים אומרים,
אינו נוהג אבר מן החי אלא בטהורים, שנאמר 'לא תאכל הנפש
עם הבשר' אלא אוכל בשר לחודה, ודרשים, כל שבשרו מותר
אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אין אתה מצווה על
אבריו. עד כאן הראיה לרבי יוחנן. מוסיפה הברייתא דעה נוספת,
רבי מאיר אומר אינו נוהג איסור אבר מן החי אלא בבהמה
טהורה בלבד, ולא בחיות ועופות ואפילו טהורים.
הגמרא מבארת את טעמו של רבי מאיר: (סימן, שמואל, שילא,
שימי) הם שלשה שמות שנחלקו בהם בני בית המדרש, מה היה שמו
של אביו של רבה, בעל השמועה, שפירש את טעמו של רבי מאיר.
אמר רבה בר שמואל אמר רב חסדא, ואיתימא - ויש אומרים
שאמר זאת בשם רב יוסף. ואמרי לה (יש אומרים) אמר רבה בר
שילא (שהיה זה רבה בר שילא, ולא רבה בר שמואל) אמר רב
חסדא, ואיתימא רב יוסף, ואמרי לה רבה בר שילא (שהיה בנו
של שימי) אמר רב חסדא, ואיתימא רב יוסף, מאי טעמא דרבי
מאיר שאמר שאינו נוהג אלא בבהמה טהורה. אמר קרא (שם פסוק
כ"א) 'וזבחת מבשרך ומצאנך' פסוק זה מדבר באכילת בשר חולין,
וסמוך לו נאמר (שם פסוק כ"ב) 'ולא תאכל הנפש עם הבשר' (שממנו
למדו איסור אבר מן החי) ללמדנו שאיסור זה נוהג רק בבקר וצאן.
הגמרא מוסיפה ביאור בענין מחלוקת התנאים בדיון אבר מן החי:
אמר רב גידל אמר רב, מחלוקת רבי יהודה וחכמים שנחלקו אם
אבר מן החי נוהג בטמאים, היא רק בישראל, אבל בבני נח דברי
הכל, מוזהר הוא על הטמאין בטהורים. שהרי כל טעמם של חכמים
שאמרו שאינו נוהג אלא בטהורים, משום שדרשו, כל שאין בשרו
מותר באכילה אינו נאסר משום אבר מן החי, נמצא שגוי שמתר
בבשר טמאה, נאסר הוא בו משום אבר מן החי.

54 אוֹבְלוֹן שְׁמָה מְחַשְׁבָּה – אם תמצא באחד מדברי רבי באיזה מקום
55 שהוא, שסובר שמחשבתו של אדם שחושב לאכול דבר באופן
56 מסוים, הרי היא מחשבה הקובעת והולכים אחריה, נמצאנו למדים,
57 שאם חִישַׁב על ציפור זו שאין בה כוית בשר, לְאוֹבְלוֹהּ בחייה אֶבֶר
58 אֶבֶר, ולבסוף אֶבְלוֹהּ בּוֹלָה כשהיא שלימה, יהיה חַיִּיב אף לרבי
59 שאמר לאו לאברים עומדת, שהרי גילה דעתו שעומדת לאברים,
60 חזל על אבריה שם 'אבר' גם כשאכלה שלימה.
61 הגמרא מקשה על רבא: אָמַר לִיה אַבְי לרבא, וּמִי אֵיכָא מִיָּד – וכי
62 ישנו כדבר הזה, דְּאִילוּ אֶבְלוֹ לִיה אַחֵר לֹא מִיְחִיב – אם יאכל אדם
63 אחד את הציפור לא יתחייב עליה משום אבר מן החי, שהרי רבי
64 סובר שאינה עומדת לאברים, וְאֶבְלוֹ לִיה הָאֵי מִיְחִיב – ואילו אם
65 יאכלנה זה שחשב עליה יתחייב, וכיצד אפשר שעל אותו מעשה
66 עצמו זה יתחייב וזה לא. אָמַר לִיה רבא לאבבי, אין בכך קושיא, זָה
67 לְפִי מְחַשְׁבְּתוֹ וְזָה לְפִי מְחַשְׁבְּתוֹ. אכן בכל אחד הולכים לפי
68 מחשבתו.
69 וְאָמַר רַבָּא, אִם תִּמְצָא לְוֹמֵר סֵבֵר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן
70 מְחַשְׁבֵת אוֹבְלוֹן שְׁמָה מְחַשְׁבָּה, נמצא שאם חִישַׁב לְאוֹבְלוֹהּ את
71 הציפור כשהיא מְתָה, וגילה בדעתו שאינה עומדת לנתחה לאברים
72 בחייה, ולבסוף אֶבְלוֹהּ כשהיא חַיָּה, פְּטוּר, משום שעל פי מחשבתו
73 אין עליה שם אבר. אָמַר לִיה אַבְי לרבא, וּמִי אֵיכָא מִיָּד, דְּאִילוּ
74 אֶבְלוֹ לִיה אֵדָם אַחֵר את הציפור, מְחִיב, שרבי אלעזר בר רבי
75 שמעון סובר שסתמה עומדת לנתחה לאברים, ואילו אם אֶבְלוֹ לִיה
76 הָאֵי – זה שחשב עליה, יהיה פְּטוּר. אָמַר לִיה רבא לאבבי, זָה לְפִי
77 מְחַשְׁבְּתוֹ וְזָה לְפִי מְחַשְׁבְּתוֹ.
78 הגמרא מביאה מחלוקת בענין המקור מן התורה לאיסור אבר מן החי
79 ובשר מן החי: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, נֹאמַר (דברים יב כג) 'לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ
80 עִם הַבָּשָׂר', זָה מלמדנו על איסור אכילת אֶבֶר מִן הַחַי, שאבר נקרא
81 'נפש' כי הוא דומה לנפש בכך שאם יתכנו אינו חוזר לגדול עוד,
82 כנפש הנוטלה שאינה חוזרת. וְנֹאמַר עוד (שמות כב ז) 'וּבָשָׂר בְּשָׂרָהּ
83 מִרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ', זָה מלמדנו על איסור אכילת בָּשָׂר מִן הַחַי
84 וּבָשָׂר מִן הַטְּרֵפָה – מבהמה טריפה. שתיבת 'בשר' משמעה שפירש
85 ונתלש הבשר ממקומו שלא כדרכו, היינו בחיי הבהמה, והיינו בשר
86 מן החי, וטריפה היא כמשמעה, שהבהמה נטרפה על ידי חיות רעות
87 שדרסו אותה והטילו בה ארס ואינה יכולה לחיות עוד, ואף שעדיין
88 לא מתה הרי היא אסורה, ולא מועילה לה שחיטה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
89 לְקִישׁ אָמַר, 'לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר' זָה אֶבֶר מִן הַחַי וּבָשָׂר
90 מִן הַחַי – מפסוק זה יש לדרוש את שני האיסורים, שדרושים 'לא
91 תאכל הנפש' דהיינו האבר, ו'לא תאכל הבשר', כל זמן שהנפש עם
92 הבשר. והפסוק 'וּבָשָׂר בְּשָׂרָהּ מִרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ', זָה בָּשָׂר מִן
93 הַטְּרֵפָה.
94 הגמרא מבארת את החילוקים בין רבי יוחנן לריש לקיש: אֶבֶל אֶבֶר
95 מִן הַחַי וּבָשָׂר מִן הַחַי באכילה אחת, לְרַבִּי יוֹחָנָן חַיִּיב שְׁתֵּימ, כי יש
96 כאן שני לאוין, שהרי הם למדים משני פסוקים, לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
97 לְקִישׁ אֵינִי חַיִּיב אֶלָּא אַחַת, כי על שניהם נאמר לאו אחד. חילוק
98 נוסף, אֶבֶל בָּשָׂר מִן הַחַי וּבָשָׂר מִן הַטְּרֵפָה, לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ
99 חַיִּיב שְׁתֵּימ, ששני לאוים הם, שלמדים משני פסוקים. לְרַבִּי יוֹחָנָן
100 אֵינִי חַיִּיב אֶלָּא אַחַת, כי איסור בשר מן החי ואיסור טריפה שניהם
101 למדים מפסוק אחד. אבל אֶבֶל אֶבֶר מִן הַחַי וּבָשָׂר מִן הַטְּרֵפָה,
102 לְדַבְרֵי הַבַּל חַיִּיב שְׁתֵּימ, כי לכולי עלמא למדים שני איסורים אלו
103 משני פסוקים.
104 הגמרא מקשה על מה שאמרנו שכשאכל אבר מן החי ובשר מן
105 הטרפה חייב שתים לדברי הכל, מדברי ריש לקיש במקום אחר
106 שאמר שחייב רק אחת: וּרְמִינְהוּ,

1 אֶבֶל צִפּוֹר מְהוּרָה בְּחַיָּה – שלא שחטה, חייב עליה מלקות משום
2 אבר מן החי, אפילו בציפור שגודלה כַּל שְׁהוּא, משום שאבר מן החי
3 אינו צריך שיעור. ואם אכלה בְּמִיתָתָהּ חייב עליה רק בְּכַזְזָתָהּ, משום
4 שאיסור נבלה שיעורו בכזית. וְצִפּוֹר מְמַאָה שאכלה שלימה, בֵּין
5 אם אכלה בְּחַיָּיהּ בֵּין בְּמִיתָתָהּ, חייב עליה כְּכָל שְׁהוּא, משום
6 שאיסורו משום אוכל עוף טמא, וכשהיא שלימה נחשבת 'בריה',
7 ובריה אינה צריכה שיעור. הרי מבואר בדברי רב שאבר מן החי אינו
8 צריך כזית, וסותר את דבריו לעיל שאמר שצריך כזית. מתרצת
9 הגמרא: הֲכָא נָמִי – גם כאן כשאמר רב שחייבים בכל שְׁהוּא, כוונתו,
10 בְּמִשְׁהוּ בָשָׂר, אבל גִּידִים וְעֲצָמוֹת משלימים לשיעור כזית.
11 הגמרא מקשה על רב מברייטא: תָּא שְׁמַע, נְטִיל צִפּוֹר טהורה שְׁאִין
12 בּוֹ בְּזֵית וְאֶבְלוֹ כשהוא חי, רַבִּי פּוֹטֵר משום אבר מן החי, שסובר
13 שעוף שלם לא נקרא אבר. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן מְחִיב,
14 שסובר שעוף שלם אין לך אבר מן החי גדול מזה, ואבר מן החי אינו
15 צריך כזית. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מדין קָל וְהוֹמֵר יש לחייב
16 על עוף שלם משום אבר מן החי, שאם על אֶבֶר מְמַנָּה חַיִּיב, על
17 בּוֹלָה לֹא כַּל שְׁכָן. מוסיפה הברייטא. תְּנַקָּה וְאֶבְלוֹהּ, דְּבַרִּי הַבַּל אינו
18 חייב אלא בְּכַזְזָתָהּ, כי משמתה איסורה משום נבלה ששיעורה בכזית.
19 מקשה הגמרא על רב: עַד כָּאֵן לֹא פְּלִגְי רַבִּי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי
20 שְׁמַעוֹן אֶלָּא בעוף שלם, דְּמַר –רבי אלעזר בר רבי שמעון סָבֵר,
21 בהמה והוא הדין עוף בְּחַיָּיהּ – בעודה חיה ושלימה, לנתחה
22 לְאֶבְרִים היא עוֹמְדָתָה, ולפיכך יש לכל אבר ואבר שבה שם אבר בפני
23 עצמו, ולפיכך האוכל את כולה עובר על איסור אבר מן החי,
24 שחייבים עליו בכל שְׁהוּא. וְמַר –(רבין סָבֵר, בְּחַיָּיהּ לֹא לְאֶבְרִים
25 עוֹמְדָתָה עד שתשחט, ואין עליו שם אבר מן החי עד שיפירשו מן
26 הבהמה, ולפיכך אינו חייב על עוף שלם משום אבר מן החי. ואם כן
27 משמע שאם אכל אבר מזהעוף, דְּכּוֹלֵי עֲלָמָא מִיְהָא – כולם מודים
28 מכל מקום, דְּלֹא בְּעֵינֵי בְּזֵית, שהרי רבי אלעזר בר רבי שמעון אמר
29 בדברי הקל וחומר שלו 'על אבר ממנה חייב' אפילו אם אין בו כזית,
30 ורבי לא נחלק עליו בזה. וקשה על רב שאמר שצריך כזית. מתרצת
31 הגמרא: אָמַר רַב נְחֶמְיָה, מה ששינוי 'ציפור שאין בו כזית', הכוונה
32 בְּמִשְׁהוּ בָשָׂר – שבשר אין בו כזית אלא משוהו, אבל גִּידִים וְעֲצָמוֹת
33 משלימים לכזית, וגם רב שאמר שצריך כזית, נתכוין בידו עם הגידים
34 והעצמות.
35 הגמרא מקשה על תירוצו של רב נחמן: וּמִי אֵיכָא מִיָּד – וכי יש דבר
36 –(עוף) כזה שיהא כחוש כל כך, דְּכּוֹבְלוּיָהּ –(שבכל העוף) לית ביה
37 בְּזֵית בָּשָׂר, שהרי באופן זה מדברת הברייטא, כמו ששינוי ברישא
38 'נטל עוף שאין בו כזית' וּבְחַד אֶבֶר – והוא גדול כל כך שבאבר אחד
39 שבו, אֵית בְּזֵית, בְּמִשְׁהוּ בָשָׂר וְגִידִין וְעֲצָמוֹת משלימים, כמו שאמר
40 רבי אלעזר בר רבי שמעון 'אם על אבר ממנה חייב', ולדעת רב נחמן
41 הכוונה שיש בו כזית. מתרצת הגמרא, אָמַר רַב שְׁרֵבְיָא, אֵינִי – מצינו
42 כן, בְּקִלְנִיתָא – שהוא עוף כחוש בשר מאד.
43 הגמרא מקשה על תירוצו של רב שרביא: אֵימָא סִיפָא של הברייטא,
44 תְּנַקָּה וְאֶבְלוֹהּ דְּבַרִּי הַבַּל בְּכַזְזָתָהּ, שאיסורו משום נבלה ששיעורה
45 בכזית. וקשה, וְהָא קִלְנִיתָא עוֹף טָמֵא הוּא, וְאָמַר רַב, האוכל
46 בהמה או ציפור מְמַאָה כשהיא שלימה, בֵּין בְּחַיָּיהּ בֵּין בְּמִיתָתָהּ
47 שיעורה בְּמִשְׁהוּ, משום שהיא בריה, ואם כן אף שאין איסור נבלה
48 בפחות מכזית, אבל יש לחייבו משום אוכל עוף טמא. מתרצת
49 הגמרא: אֶלָּא יש ליישב הברייטא בעוף טהור שהוא כחוש בשר בְּעֵין
50 עוֹף קִלְנִיתָא, ובעוף טהור אין לחייבו אלא משום נבלה ששיעורה
51 בכזית.
52 הגמרא מוסיפה לדרן במחלוקת התנאים בענין ציפור חיה אם עומדת
53 לאברים אם לאו: אָמַר רַבָּא, אִם תִּמְצָא לְוֹמֵר סֵבֵר רַבִּי מְחַשְׁבֵת